

11.12.2025

EU- ja kansainväliset asiat -toiminto
Sinivuori

Bulgarian liittyminen Euroopan vakausmekanismin jäseneksi ja liittymisen seurauksena Euroopan vakausmekanismin perustaisesta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen tehtävät mukautukset

Tausta

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 8.7.2025 säädökset, jotka mahdollistavat Bulgarian tasavallan liittymisen yhteisvaluutta euroon 1.1.2026. Euroopan vakausmekanismin (EVM) perustamisesta tehdyn sopimuksen 44 artiklan mukaisesti Euroopan unionin jäsenvaltio voi liittyä EVM-sopimuksen osapuoleksi toimitettuaan EVM:lle jäsenyyshakemuksen sen jälkeen, kun Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt SEUT-sopimuksen 140 artiklan 2 kohdan mukaisesti päätöksen, jolla kumotaan kyseiselle jäsenvaltiolle myönnetty poikkeus euron käyttöön otosta. EVM:n hallintoneuvosto hyväksyy EVM:n uuden jäsenen liittymishakemuksen ja siihen liittyvät yksityiskohtaiset tekniset ehdot sekä mukautukset, jotka EVM-sopimukseen tehdään liittymisen välittömänä seurauksena.

Bulgarian on tarkoitus liittyä EVM:n jäseneksi 1.1.2026. EVM:n hallintoneuvoston on tarkoitus hyväksyä kokouksessaan 11.12.2025 Bulgarian liittymishakemus ja siihen liittyvät yksityiskohtaiset tekniset ehdot sekä mukautukset Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen, jotka ovat tarpeen liittymisen välittömänä seurauksena.

Bulgarian liittymistä koskevat yksityiskohtaiset ehdot ja Bulgarian liittymisen johdosta EVM-sopimukseen ja EVM-sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen tehtävät mukautukset

Bulgarian liittyessä EVM:n jäseneksi EVM:n peruspääoman jakoperustetta muutetaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta siten, että jakoperusteessa huomioidaan Bulgarian liittymisen vaikutus. EVM:n pääomaa korotetaan samalla Bulgarian osuutta vastaavalla määrällä, joka on korjattu EVM-sopimuksen 42 artiklassa määrättyllä tavalla. Väliaikaisen korjauksen voimassaoloajan päättyessä Bulgaria merkitsee ja maksaa loppuosan pääomaosuudestaan. Bulgarian liittymisen seurauksena muiden jäsenvaltioiden ei tarvitse merkitä tai maksaa lisää pääomaa.

EVM-sopimuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti Bulgarian EVM-jäsenyyden myötä EVM:n peruspääomaa korotetaan automaattisesti Bulgarian maksuosuuden verran. Sopimuksen 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti EVM:n peruspääoman merkitsemisen jakoperustetta on tällöin muutettava. EVM:n johtokunnan tekemän esityksen perusteella jakoperusteen muutos kohdennetaan Bulgarian liittymisen yhteydessä vain muiden jäsenten suhteellisiin osuuksiin. Suomen ja muiden nykyisten jäsenten euromääräisiin osuuksiin ei siten tehdä muutoksia.

EVM-sopimuksen 42 artiklan mukaisesti uusi jäsenvaltio on oikeutettu väliaikaiseen korjaukseen, jos uuden EVM:n jäsenen bruttokansantuote (BKT) asukasta kohden euromääräisinä markkinahintoina sen liittymistä EVM:ään välittömästi edeltävänä vuonna on alle 75 prosenttia Euroopan unionin keskimääräisestä BKT:sta asukasta kohden markkinahintoina. Bulgaria täyttää tämän ehdon ja on siksi oikeutettu väliaikaiseen korjaukseen. Bulgarian liittyessä euroalueeseen 1.1.2026, sen korjaus on voimassa 1.1.2038 saakka. Korjauksen myötä Bulgaria maksaa liittyessään alennetun pääomaosuuden EVM-sopimuksen 42 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja maksaa jäljelle jäävän osuuden väliaikaisen korjauksen päättyessä.

Bulgarian liittyessä EVM:n jäseneksi EVM:n peruspääoman jakoperustetta muutetaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta siten, että jakoperusteessa huomioidaan Bulgarian liittymisen vaikutus. EVM:n pääomaa korotetaan samalla Bulgarian osuutta vastaavalla määrällä, joka on korjattu EVM-sopimuksen 42 artiklassa määrättyllä tavalla. Väliaikaisen korjauksen voimassaoloajan päättyessä Bulgaria merkitsee ja maksaa loppuosan pääomaosuudestaan.

Bulgarian pääomaosuus on ensimmäisessä vaiheessa noin 0,74 prosenttia ja se merkitsee noin 5,28 miljardin euron pääomaosuuden EVM:n peruspääomasta. Maksetun pääoman osuus tästä on noin 603 miljoonaa euroa, joka maksetaan viidessä vuotuisessa maksuerässä. Bulgarian lopullinen osuus peruspääomasta on vuonna 2038 yhteensä noin 8,68 miljardia euroa ja maksetusta pääomasta noin 992 miljoonaa euroa.

Bulgarian liittymisen johdosta EVM:n peruspääomaan tehtävä korotus ja peruspääoman jakoperusteeseen tehtävät muutokset edellyttävät EVM:n perustamisesta tehdyn sopimuksen 8 artiklan 1 ja 2 kohtiin sekä sopimuksen liitteisiin I ja II tehtäviä mukautuksia.

Lisäksi EVM-sopimuksen ja EVM-sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen loppumääräyksiin on lisättävä viittaus sopimuksen bulgariankieliseen toisintoon.

Päätösten voimaantulo

EVM-sopimus tulee Bulgarian osalta voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen liittymiskirjan tallettamisesta edellyttäen, että Bulgarian EVM-sopimuksen muutosopimusta koskeva liittymiskirja talletetaan samanaikaisesti. Bulgarian liittymisen seurauksena EVM-sopimukseen tehtävät mukautukset tulevat voimaan

kaikkien EVM:n jäsenten osalta samana päivänä. EVM-sopimuksen muutossopimus ei vielä ole tullut voimaan. Se tulee voimaan päivänä, jona kaikki allekirjoittajat ovat tallettaneet ratifioimis- tai hyväksymiskirjat. Muutossopimus on ennen sen voimaantuloa avoinna liittymistä varten Euroopan unionin jäsenvaltioille, jotka liittyvät EVM-sopimukseen sen 2 ja 44 artiklan mukaisesti.

EVM-sopimukseen tehtävät mukautukset saatetaan Suomessa kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella sen jälkeen, kun EVM-sopimuksen tallettajana toimiva Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on ilmoittanut Suomelle Bulgarian liittymiskirjojen tallettamisesta. Myös EVM-sopimuksen muutossopimus mukautuksineen saatetaan Suomessa kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella, kun sopimuksen tallettajana toimiva Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on ilmoittanut kaikkien sopimuksen osapuolten hyväksymis- tai liittymiskirjojen ja Bulgarian liittymiskirjan tallettamisesta.

Taloudelliset vaikutukset

Bulgarian hyväksymisellä EVM:n jäseneksi ei ole suoria budjettivaikutuksia. Bulgarian jäsenyys ei kasvata Suomen 1,43 miljardin euron osuutta EVM:n maksetusta pääomasta eikä kasvata Suomen noin 12,54 miljardin euron osuutta EVM:n peruspääomasta.

Bulgarian liittyminen EVM:n jäseneksi osuu samaan ajankohtaan Latvian pääomaosuuden väliaikaisen korjauksen päättymisen kanssa, joka huomioidaan myös pääomaosuuksien muutoksissa. EVM:n peruspääoma kasvaa Bulgarian pääomaosuutta ja Latvian pääomaosuuden kasvua vastaavalla summalla, noin 708,5 miljardista eurosta noin 714,7 miljardiin euroon vuoden 2026 alusta. Vastaavasti EVM:n maksettu pääoma kasvaa 80,97 miljardista eurosta 81,68 miljardiin euroon. Suomen EVM:n jakoperusteen mukainen pääomaosuus laskee Bulgarian jäsenyyden jälkeen nykyisestä 1,7706 prosentista 1,7552 prosenttiin.

Toimivalta

Asia kuuluu PL 93 § 2 momentin mukaisesti valtioneuvoston toimivaltaan.

Lisätietoa

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella eduskunnalle on 25.11.2025 annettu asian kiireellisyyden vuoksi ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi valtioneuvoston selvitys E 103/2025 vp. Asiasta toimitetaan myöhemmin samansisältöinen valtioneuvoston kirjelmä. Eduskunnan suuren valiokunnan lisäksi asia on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Valtiovarainvaliokunta käsitteli asiaa 28.11.2025. Suuri valiokunta käsitteli asiaa 3.12.2025.

Esitys:

Valtioneuvosto myöntää valtuudet valtiovarainministeri Riikka Purralle, tai hänen estyneenä ollessaan alivaltiosihteeri Leena Mörttiselle, hyväksyä Suomen puolesta Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston päätös Bulgarian liittymisestä Euroopan vakausmekanismin jäseneksi ja liittymisen seurauksena tehtävistä mukautuksista Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehtyyn sopimukseen

Jouni Sinivuori

Finanssineuvos

Puh. 02955 30463